

Visjoner for den gode urbane boligbyen

**BULL-seminar 26.4.2016
Peter Butenschøn**

Hva betyr det å
bo bymessig?

1.

Norge urbaniseres

Bønda vil bo i byen

■ 44,8 prosent av Sagene-beboerne er født andre steder i landet

Han skulle ikke gjøre «søring» av seg, men Einar Eriksen bor fortsatt på Sagene.

HANNE MELLINGSÆTER
hanne.mellingseter@aftenposten.no

Hvor i Oslo vil folk fra andre deler av landet egentlig bo? Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at innflytterne vil til sentrumsbydelene. Og øverst på bygdelisten troner Sagene.

841 fra Nordland på Sagene

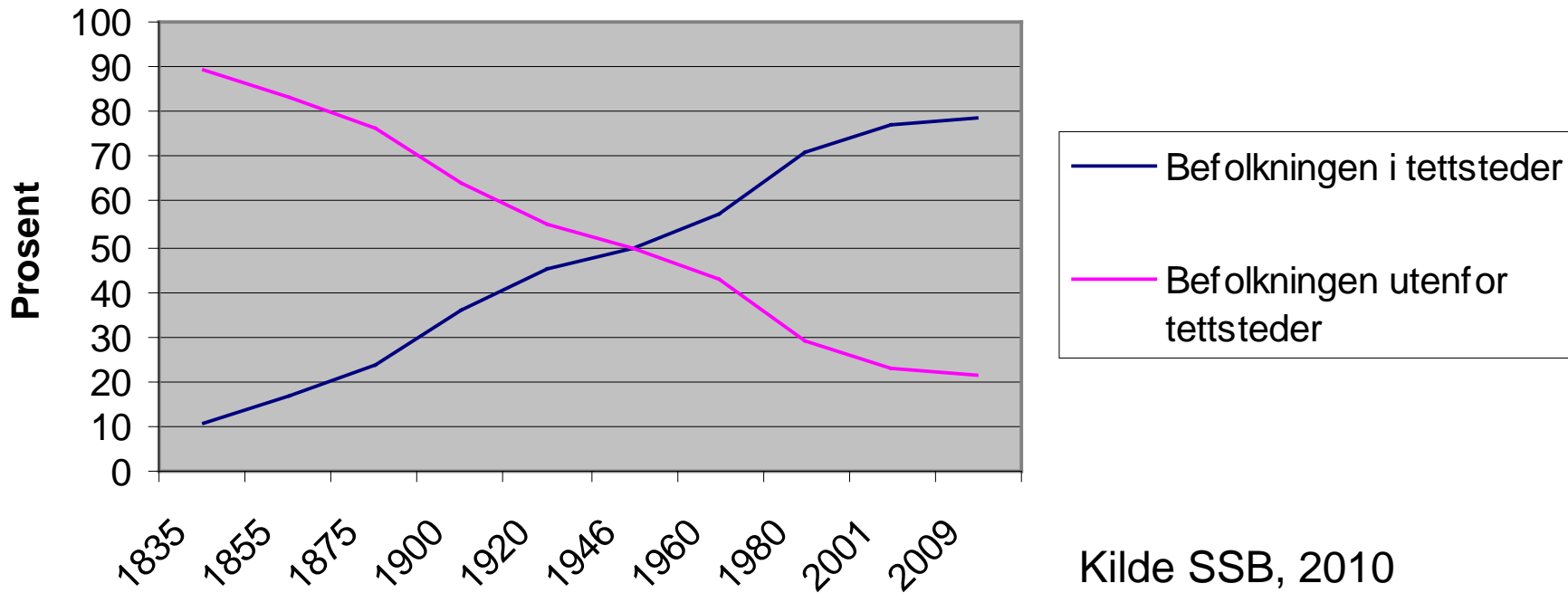
Einar Eriksen fra Meløy, sør for Bodø, er ikke overrasket. Han har lagt merke til at det er «litt av alt» på Sagene, og tror det kan ha noe med boligstørrelse å gjøre. Selv kom han flyttende i 1985. Som student. Fast bestemt på kun å tilbringe ett år med «søringen». Men på studenthjemmet «nordnorsken» på Berg dukket Marit Øxning fra Mosjøen opp. Så giftet de seg, fikk barn og ble boende.

– Først flyttet vi til Torshov, der bodde onkelen til Einar. Andre gangen kikket vi også i dette området fordi unge gikk i barnehage her og jeg jobber på Tåsenhjemmet like ved, sier Øxning.

De er to av 841 Sagene-beboere som er født i Nordland.

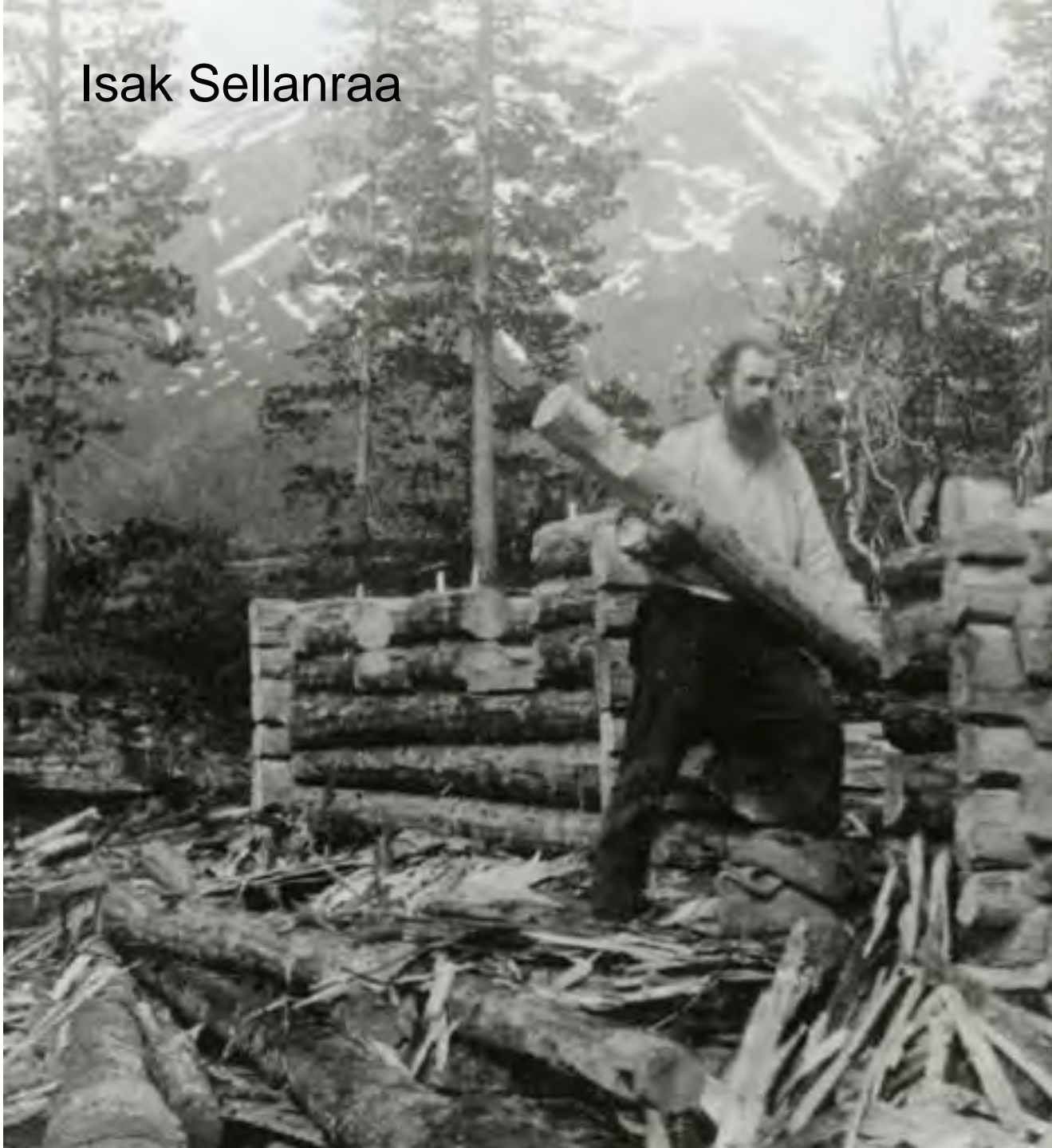
Andel av befolkningen i eller utenfor byer / tettsteder

Kilde SSB, 2010

Isak Sellanraa

2.

Økonomisk dynamikk i byene

Byene lokker mest

■ Studentene velger sted foran studium

Mens ventelistene er lange i de største byene, er det mange ledige studieplasser i Distrikts-Norge.

ØYVIND GUSTAVSEN

Etter at over 71 000 søkere til høyere utdanning tirsdag fikk tilbud om studieplass til høsten, ble 2650 ledige plasser lagt ut på Restetorget. Der glimrer Universitetet i Oslo med sitt fravær. Det samme gjør Universitetet i Bergen. Tungvektene i storbyene har ingen ledige studier til høsten. For distriktshøyskolene er situasjonen motsatt. Med unntak for Høgskolen i Sør-Trøndelag har alle de regionale høyskolene ledige plasser til høsten. Mange har også ledig plass på utdanninger som operer med venteliste i byene.

Ledig på lærerstudiet. Innen realfag, teknologiske fag, informatikk, ingeniør- og sivilingeniørutdanninger finnes det over 100 studier med restplasser. Også lærerstudiet, som i Oslo hadde nesten tre søkere pr. studieplass, har ledige plasser i distriktene. Ved Høgskolen i Nesna er kun 8 av 30 plasser ved lærerstudiet for grunnskolenes 1.-7. trinn besatt.

Studenter og studieplasser

103 631 personer har søkt om opptak til høyere utdanning til høsten.

Tirsdag fikk 71 352 tilbud om plass.

61 prosent av disse fikk innfridd sitt førstevalg.

2650 ledige studieplasser er tilgjengelig på Restetorget.

Ingen av disse er ved Universitetet i Oslo eller Bergen.

Flere studier med venteliste i byer, har ledige plasser ved distriktshøyskoler.

Aftenposten fakta

igjen kan forklare at så mange som én av tre ombestemmer seg etter påbegynt studieløp, slik Aftenposten skrev i forrige uke.

– Med bedre vidsyn ville man vurdert andre studiesteder med ledig plasser på drømmestudiet, sier hun.

– **Mangfold.** Statssekretær i Kunnskapsdepartementet Kyrre Lekve (SV) oppfordrer distriktshøyskolene til å ta byfenomenet som en utfordring i å skape sin egen profil.

FULLT. Høgskolen i Oslo er ettertraktet. Tungvektene i de store byene har ingen ledige studie-plasser til høsten.

FOTO: KNUT FJELDSTAD/SCANPIX

unge amerikanere å bo i bykjernene.

Nå vil de unge bo i sentrum

Jones på
denne h
nyutdar
delklas
flyttet
hjemm
sas City
leilighet

Vi treffer
den kilo
Street M
- Mye
årene.
trum, L
journ
gjort
Hele
mer liv

i
t på
pfor-
måte.
opp, men
arlighet.
e norske ung-
orspiel,
Her om
på vei
t fra
kken
i me-
ge
i
en,

Sted viktigere enn lønn

■ Dette er viktigst for lederne

Nordmenn som søker lederjobber, velger jobb etter sted, ikke lønn.

KRISTIN JONASSEN NORDBY

Stedet hvor arbeidsplassen befinner seg og ansvarsnivå er det viktigste for folk som søker lederjobber. 81 prosent rangerer arbeidssted som svært viktig eller viktig når de søker jobb. 76 prosent trekker frem ansvarsnivå. Det kommer frem i en undersøkelse blant jobbsøkere på Finn.no.

67 prosent av lederkandidatene mener lønn er viktig, og kun 34 prosent mener bransje er viktig når de søker jobb.

Typisk norsk. Guri Larsen, direktør i Adecco Select, jobber med rekruttering av ledere, og mener det er typisk norsk å være stedbundet.

- Nordmenn er lite mobile når det gjelder å jobbe utenlands, langt mindre enn i andre land. Vi er tradisjonsbundne og kanskje litt trauste. Det er en del av den norske kulturen. I tillegg er vi flinke til å prioritere familie og venner ved siden av jobb, sier hun.

Larsen mener at grunnen til at mange nordmenn ikke vil flytte på seg skyldes at arbeidsledigheten er lav. - Det er mindre konkurranse om jobbene, og vi kan tillate oss å være mer kresne, sier Larsen.

Dette er viktig

Present av lederne som rangerer disse kriteriene som «viktig» eller «svært viktig» når de søker lederstillinger:

Sted: 81 prosent

Ansvarsnivå: 76 prosent

Lønn: 67 prosent

Firma: 58 prosent

Bransje: 34 prosent

Størrelse på firma: 29 prosent

Antall reisedager: 26 prosent

Stillingstittel: 21 prosent

Antall medarbeidere du er leder for: 14 prosent

Kilde: Finn.no

Aftenposten fakta

Sjekk våre guider

På ap.no/job/guide finner du flere tips og råd om hvordan klatre på karrièrestigen, hvordan du vinner jobbintervjuet og hvordan du skal håndtere konflikter på jobb

Aftenposten.no

Thorleif Solstad

sagt til Aftenposten at nordmenn trives der de er.

- Få nordmenn ønsker å flytte på seg geografisk, sier han.

Karrièreeksperten mener jobbmarkedet i Norge kan bli for statisk.

- Det er en fordel med stabilitet, men hvis det går over en grense, er det ikke bra. Det fører til at bransjer ikke får utvekslet verdifull kompetanse fordi folk ikke tør å flytte på seg. Dette hindrer fornyelse, sier han

Hjemmekjære. - Det er litt overraskende, og tyder på at nordmenn har sterke bånd til stedet hvor de bor. Mange ledere er etablert med familie, noe som gjør det mindre aktuelt å flytte på seg, sier Eirik Bache-Wiig, administrerende direktør i Finn jobb.

Han mener det tyder på at lederkandidatene allerede har et lønnsnivå de er fornøyd med.

Av de spurte har 24 prosent topplederstillinger i dag, mens 40 prosent er mellomledere. Hovedandelen jobber innen IT og varehandel.

Videre er 40 prosent på jakt etter topplederstillinger, mens 41 prosent ønsker å skifte stilling i løpet det neste halvåret.

3.

Påvirkning kommer utenfra –
Sosialt og kulturelt ønske
om det bymessige

Syden

Fritidens by

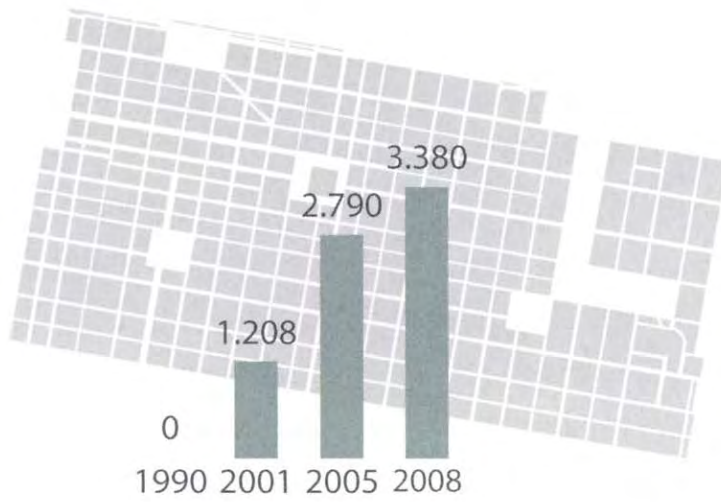
Lillestrøm

Lillestrøm Torv
SHOPPING

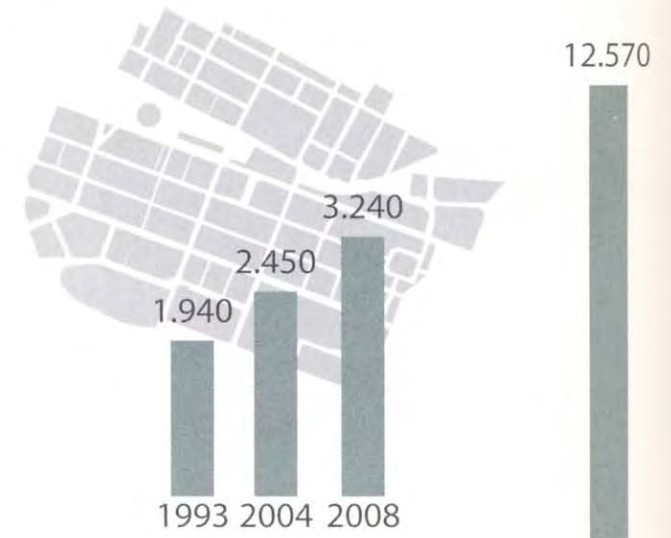

Philadelphia

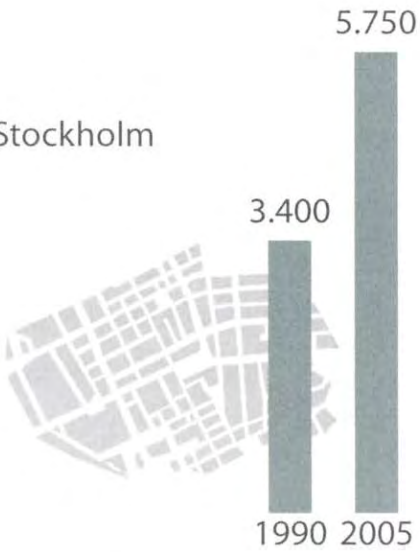
Kaféstoler i byens sentrum

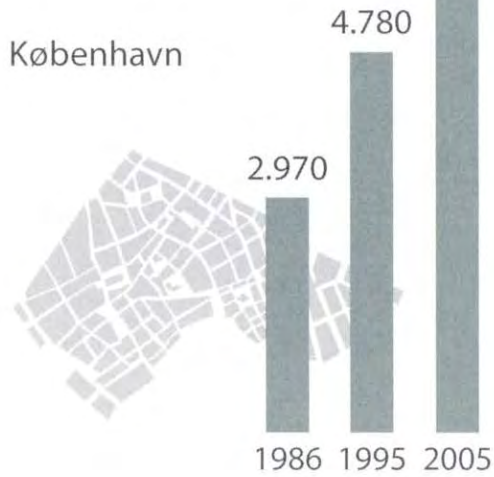
Perth

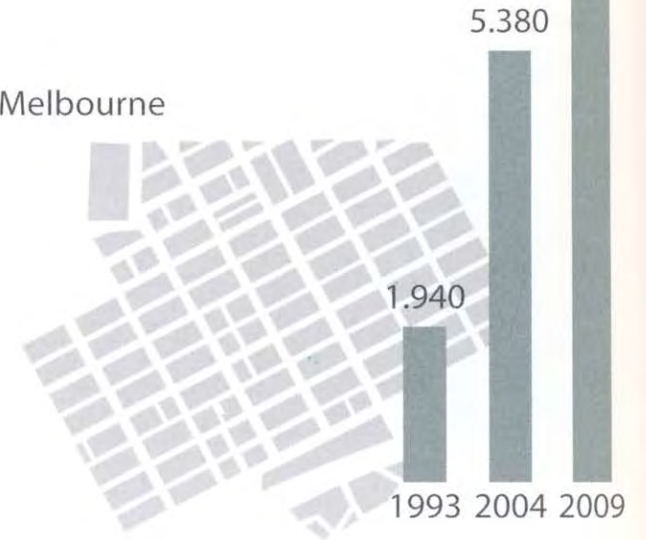
Stockholm

København

Melbourne

1:50.000

Også vi er
blitt et byfolk

Også vi er
blitt et byfolk

og vil bo
'bymessig'

4.

'Det grønne skiftet' –
Prioritering av det bærekraftige
miljøvennlige tettstedet

Regjeringen ønsker:

Tettere utbygging i gang- og
sykkelavstand til
kollektivknutepunkter

Markagrensen bør ikke ligge fast, mener Jøran Kallmyr (Frp), Oslo bystyregruppes talsmann i boligsaker. Her fra turterrenget rundt Sognsvann.
FOTO: OLAV OLSEN

Store kornåkre er en luksus Oslo ikke bør unne seg, mener Fremskrittspartiet.

Vil bygge både i Marka og på jorder

BOLIGBYGGING

GUNNAR KAGGE
HALVOR HEGTUN

**Oslo Fremskrittsparti har
absolutt ingen forståelse for**

Bakgrunn

Dette er saken

► I 1986 ble markagrensen streket opp gjennom fem fylker og 19

boligområder sørøst i Oslo, problemet er at ingen vil bo der, sier Kallmyr.

Innvandrere

– Det bor så mange innvandrere på Mortensrud at norske barne-

regionen. Tybring-Gjedde mener at det er resultatet av en villet politikk, og at politikerne bør tenke seg om igjen. Ikke minst er han opptatt av at innvandrерandelen vil øke.

Derfor mener han at innvandre-

Vi må bo tettere, høyere og nærmere knutepunktene for trafikk, handel og andre tjenester, skriver artikkelforfatterne. Bildet er fra Kværnerbyen.

FOTO: PRIVAT

Tett og høyt i fremtiden

■ Én samlet plan for felles utnyttelse av våre arealer

*Bård Folke
Fredriksen
byråd for byutvikling
i Oslo (H)*

*Nils Aage Jegstad
fylkesordfører
i Akershus (H)*

råder i Oslo og byer og tettsteder i Akershus som vil få den største veksten. Den store samtalen om utviklingen starter nå. Vi har allerede noen felles erkjennelser og vurderinger som ligger til grunn for arbeidet med den nye areal- og transportplanen.

Hele regionen må ta sin del av ansvaret for økt boligbygging, og nye boliger må plasseres slik at innbyggerne får gjort sine daglige ærender ved å gå, sykle eller bruke kollektivtransport. Vi må

man utnytter kollektivtransporten bedre enn i dag. Vi må bli mindre avhengige av personbilene, også utenfor Oslo. Og den bilbruken vi må ta høyde for, må kunne foregå i best mulig samspill med all annen trafikk. Stikkord er sikkerhet, miljø og effektivitet.

Målet er harmonisk vekst. Måten å oppnå dette på er et godt samarbeid på tvers av kommunegrensene med én samlet plan for felles utnyttelse av våre area-

tepunkter i kollektivnettet. I tillegg til disse alternativene skal det utredes etablering av en eller flere nye byer i Akershus.

Alternative modeller for utvikling skal utredes og drøftes grundig før vi konkluderer med et konkret planforslag. Arbeidet skal ligge klart våren 2014, og forslaget til en ny og felles plan for Oslo og Akershus skal da sendes på høring. Når planen er ferdig skal den ligge til grunn for alle kommunenes arealplan-

areal- og transportplanen er viktig for felles gjennomføringsevne og for å unngå innsigelser fra stat og kommuner i etterkant.

Klimavennlig vekst

Det er bred enighet om at vi må ta trafikkveksten med kollektiv, sykkel og gange, fordi veitbygging ikke vil løse køproblemene. I vår region har antall passasjerer i kollektivtransporten vokst kraftig, og sterkere enn veksten i folketall og biltrafikk. Denne po-

Lillestrøm,
Portalen

Lillestrøm, Portalen

Hva er folk ute etter?

Hva er folk ute etter?
Et lite tilbakeblikk

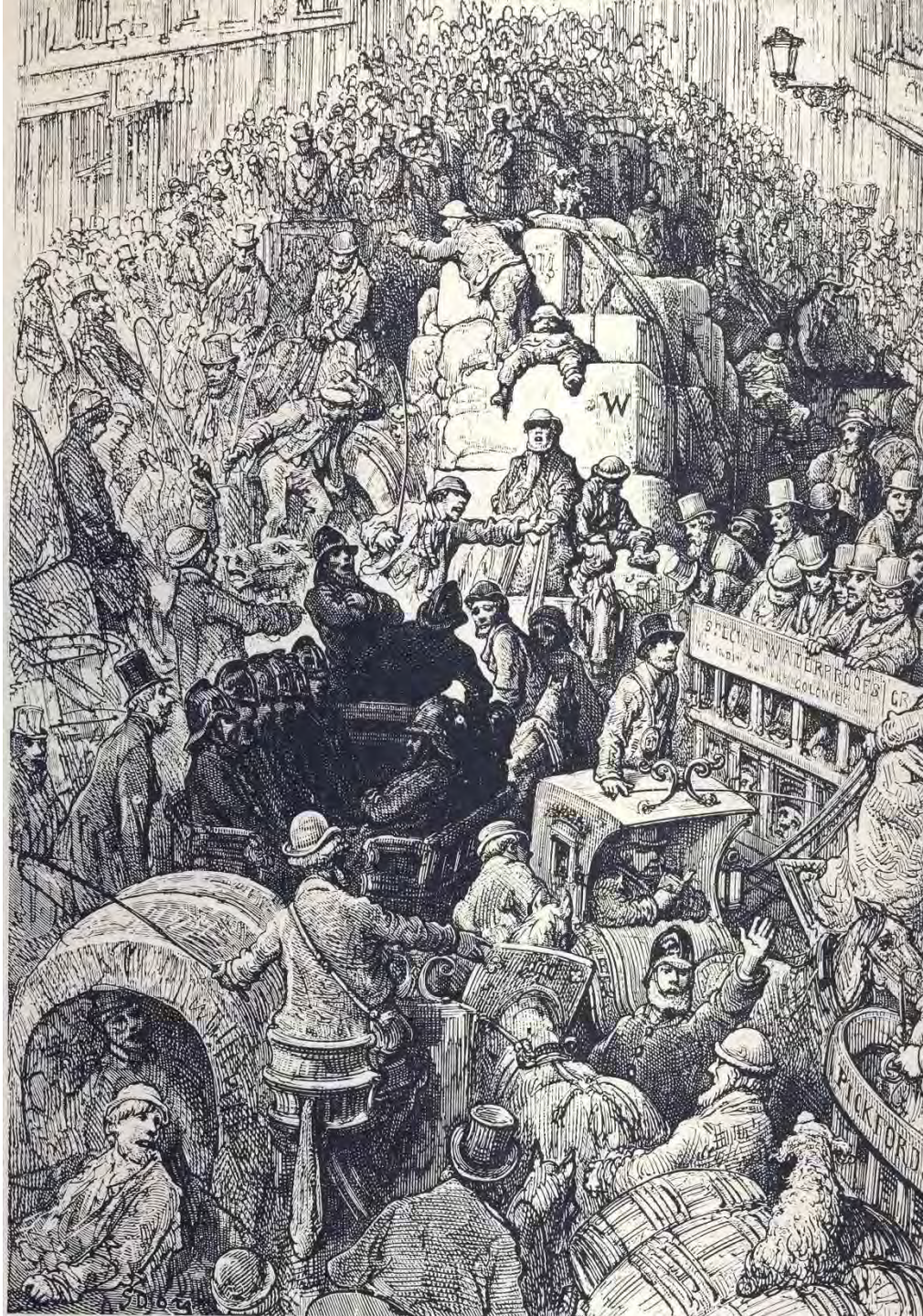
VI BYGGER FRAMTIDENS NORGE

Slå lag!

DET NORSKE ARBEIDERPART

Doré –
Fleet Street
London
1872

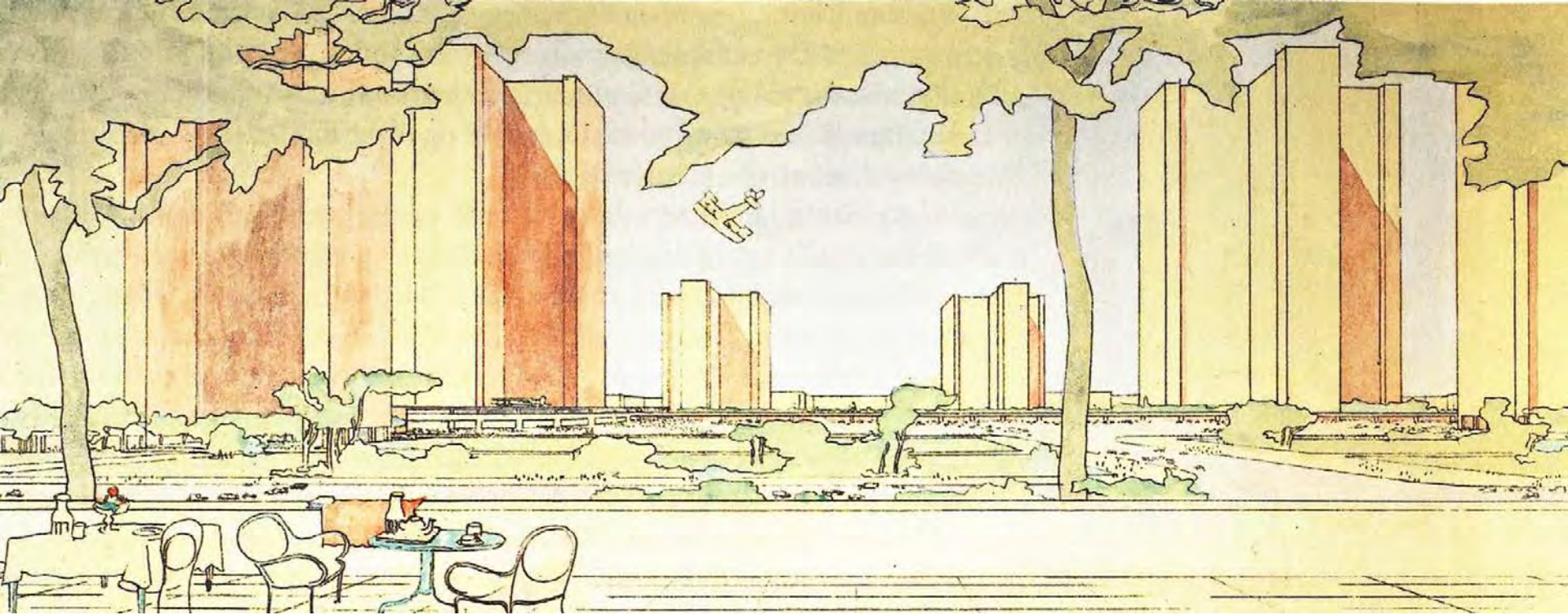
Grünerløkka

Grünerløkka

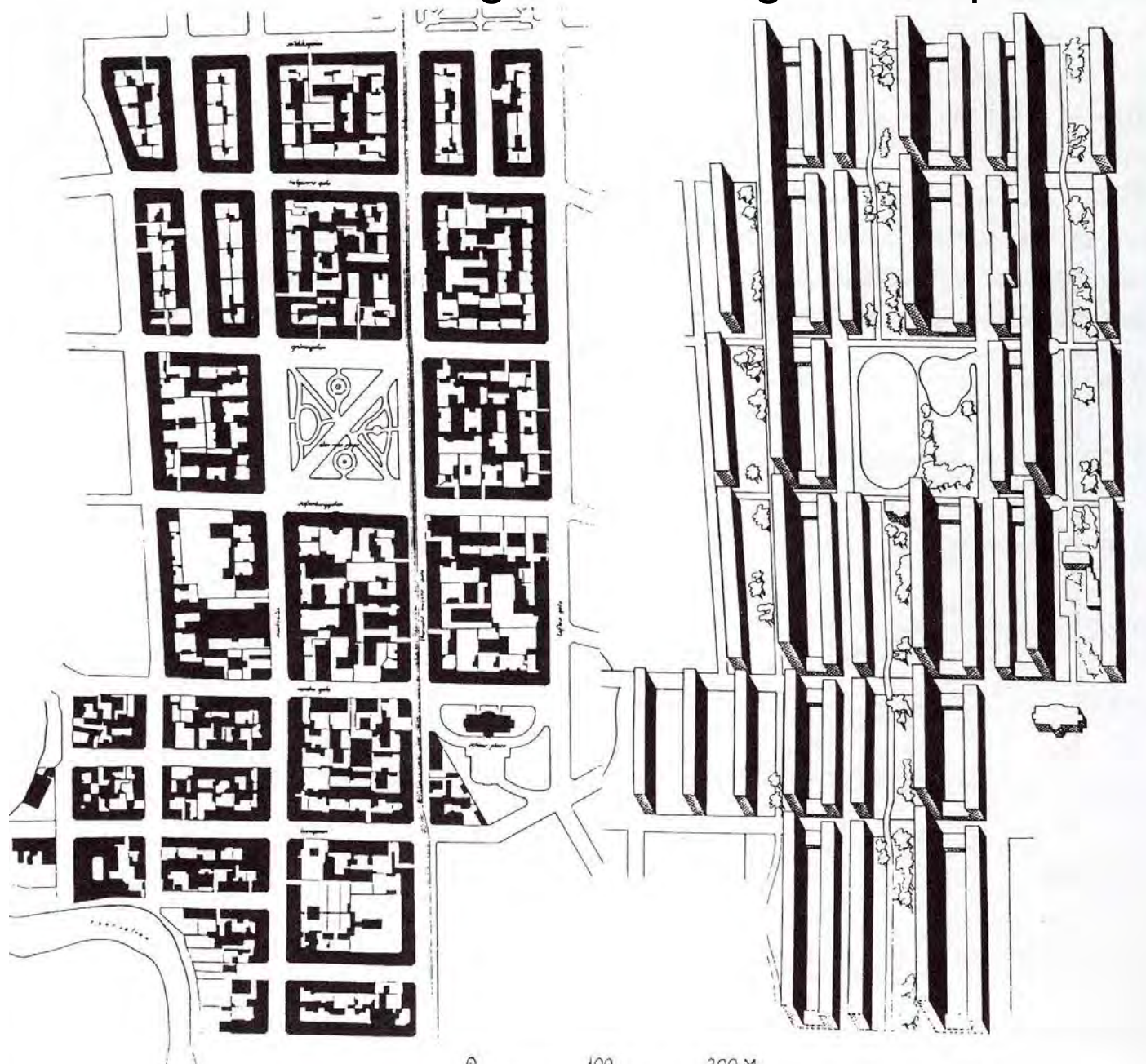

5048
Epubl. v. 1904
W. G. G. G.

Le Corbusier
Visjon for Paris 1922

Grünerløkka – virkelighet 1930 og vedtatt plan 1936

Fra Generalplan for Oslo, 1936

Konkurransen om nytt Grünerløkka, 1961

Svingeplass
Kjøring
Barndu

10

10

Pruitt Igoe, St. Louis, USA

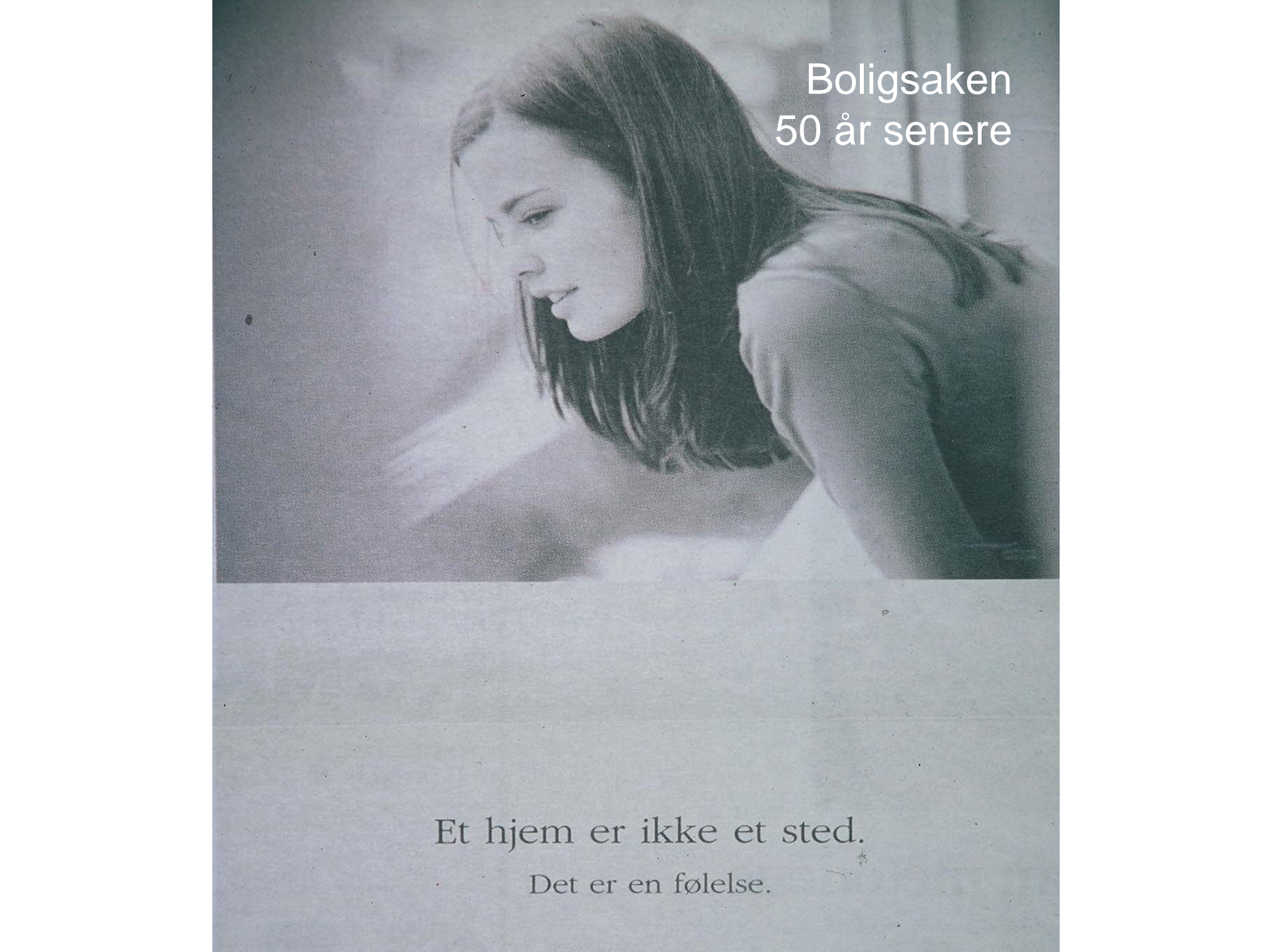
Pruitt Igoe 16.3.1972

Boligsaken 1955

**NEDRUSTING!
FLERE BOLIGER!**

**Vi krever-
Ett hjem!**

Boligsaken
50 år senere

Et hjem er ikke et sted.

Det er en følelse.

DITTLIV
DINE HISTORIER

FORNUFT FØLELSER

Med utgangspunkt i byen og
den nye bykulturen -
hva er da en bymessig bolig?

Fire spørsmål

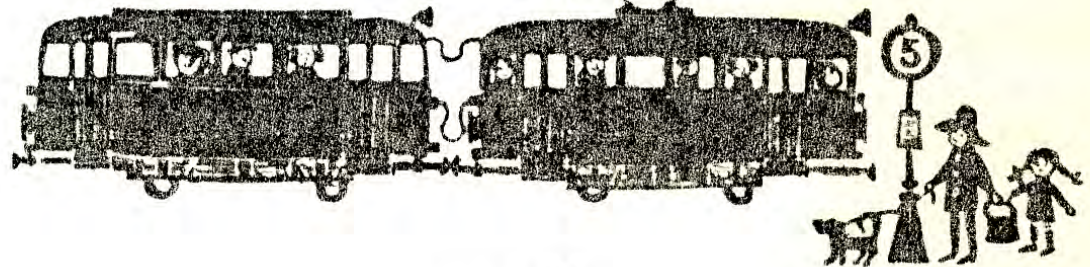
1

Bør den bymessige boligen
inngå i en kompleks sammenheng?

Fortell om en bytur.

2

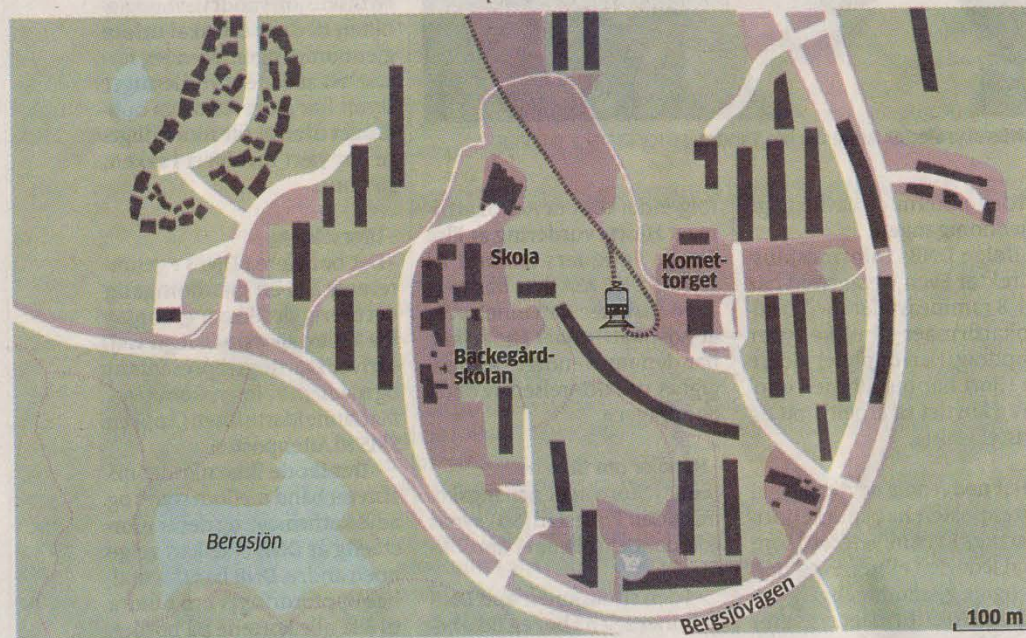

Svensk politi mener det er vanskelig å jobbe i bydeler som Bergsjön i Göteborg. FOTO: ADAM IHSE / TT-NTB SCANPIX

- frem parallellsammfunn og rekruttering til krigen i Syria.
- Svensk politi har i en rapport pekt ut 15 boområder i Sverige som særskilt utsatt. Nesten halvparten av disse ligger nord og nordøst i Göteborg.
- Fellestrekk for områdene er parallelle samfunnsstrukturer, mye kriminalitet, innbyggere med lav sosial status og høy arbeidsledighet.
- Rekrutteringen til IS fra disse områdene er blant den høyeste i hele Europa.

+ Da boligkrisen herjet i Sverige, ble det bygd forsteder med idylliske mål om et rikt indre liv og vern mot omverdenen.

Boligparadis ble festning

Boområdet Bergsjön i Göteborg er utformet med et indre rom som beskytter mot omverdenen. Svensk politi mener dette er snudd til et problem.

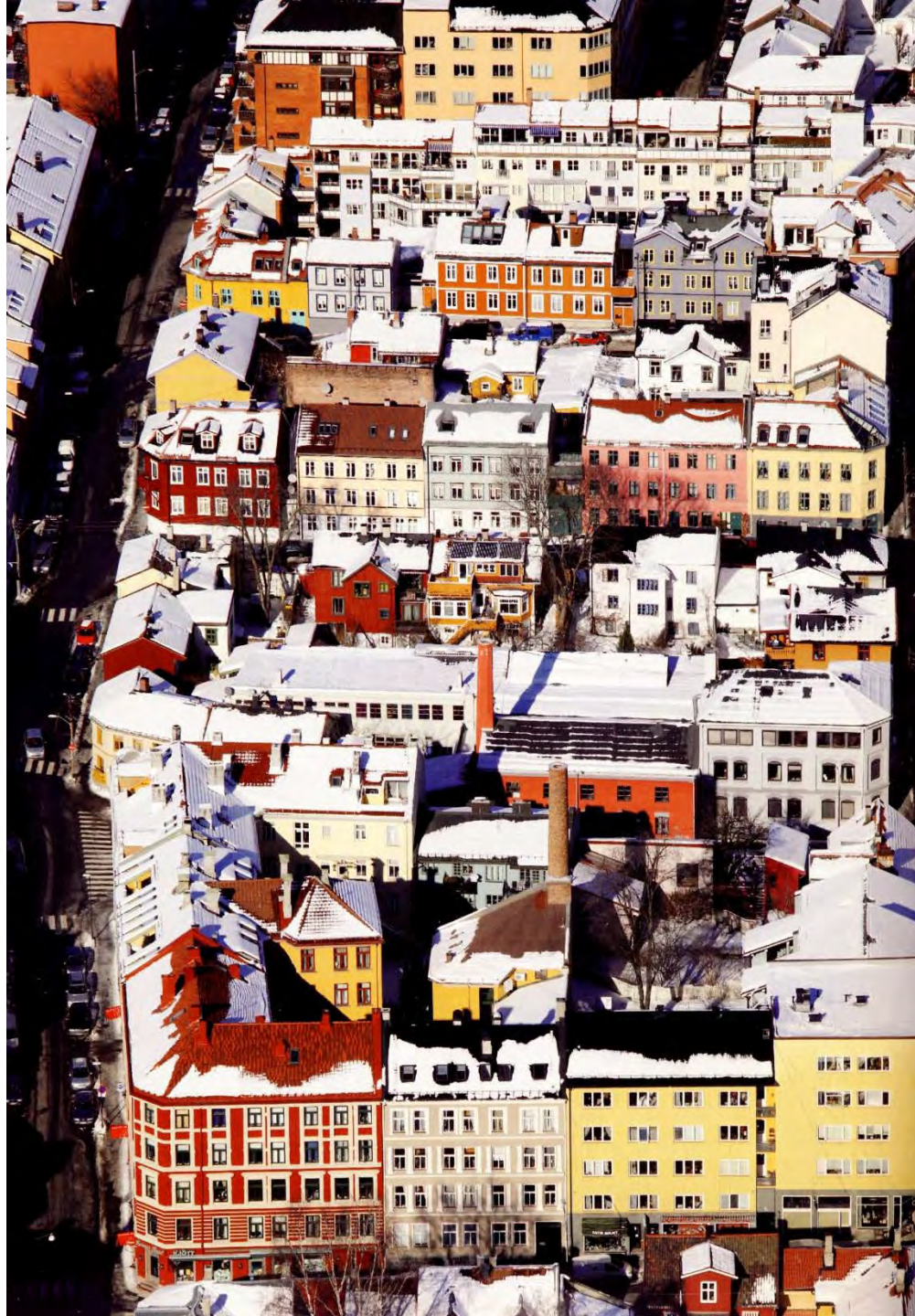
Bøgata

Kampen

Kampen

Tønsberg

80
BUTIKKER OG
SPISESTEDER

MENY
8 - 21 (8 - 19)

VINMONPOLET
10 - 18 (9 - 18)

KAFFEBRENNERIET
7 - 20 (8 - 18)

JONATHAN SUSHI
11 - 22 (14 - 20)

2 timer gratis parkering!
FORNEBU LANG

10
10-20 (9-18)

FORNEBU
S

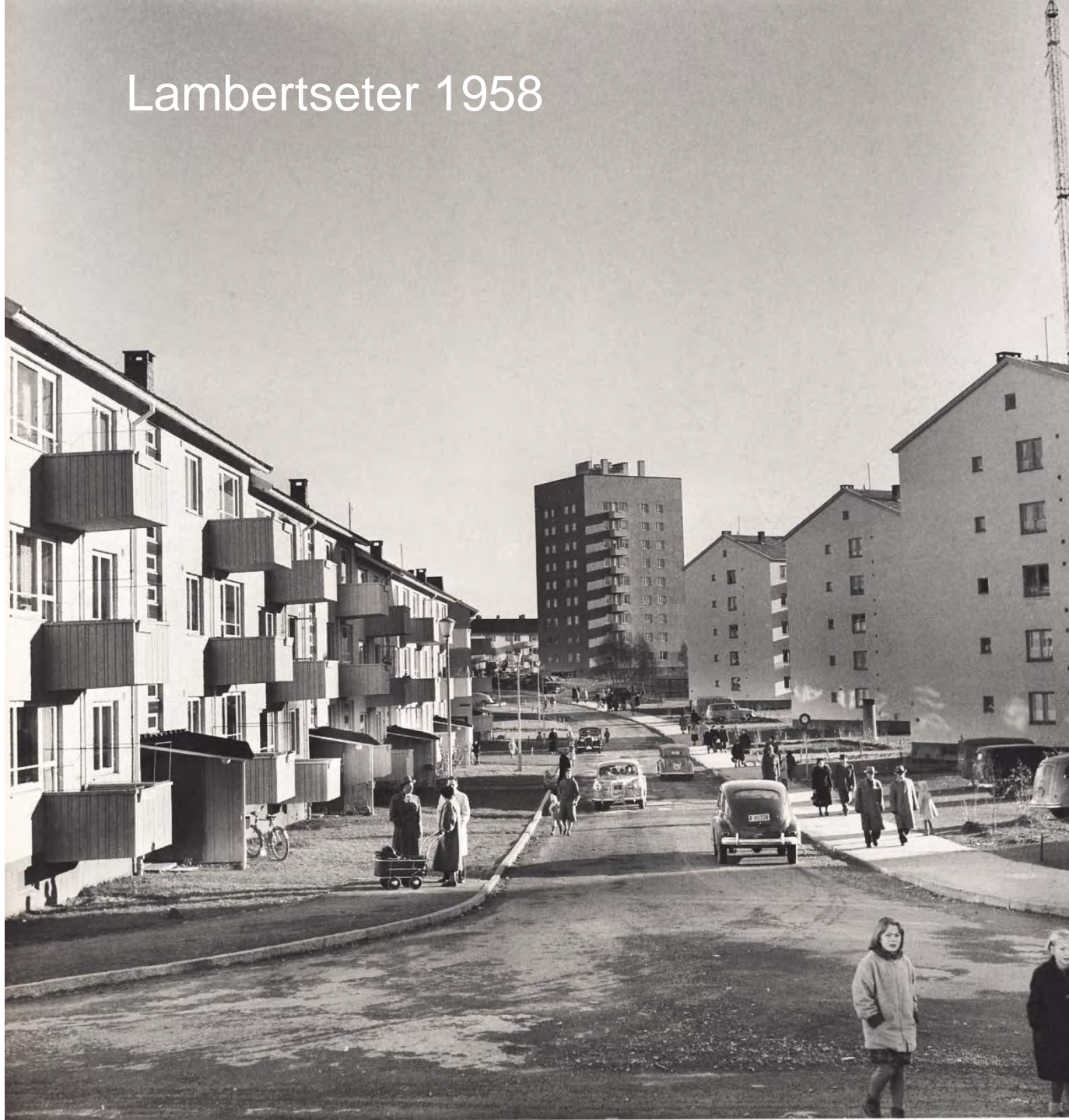
BRISKE KIOSK
Barneski Kaffekiosk
Yoco Oshu

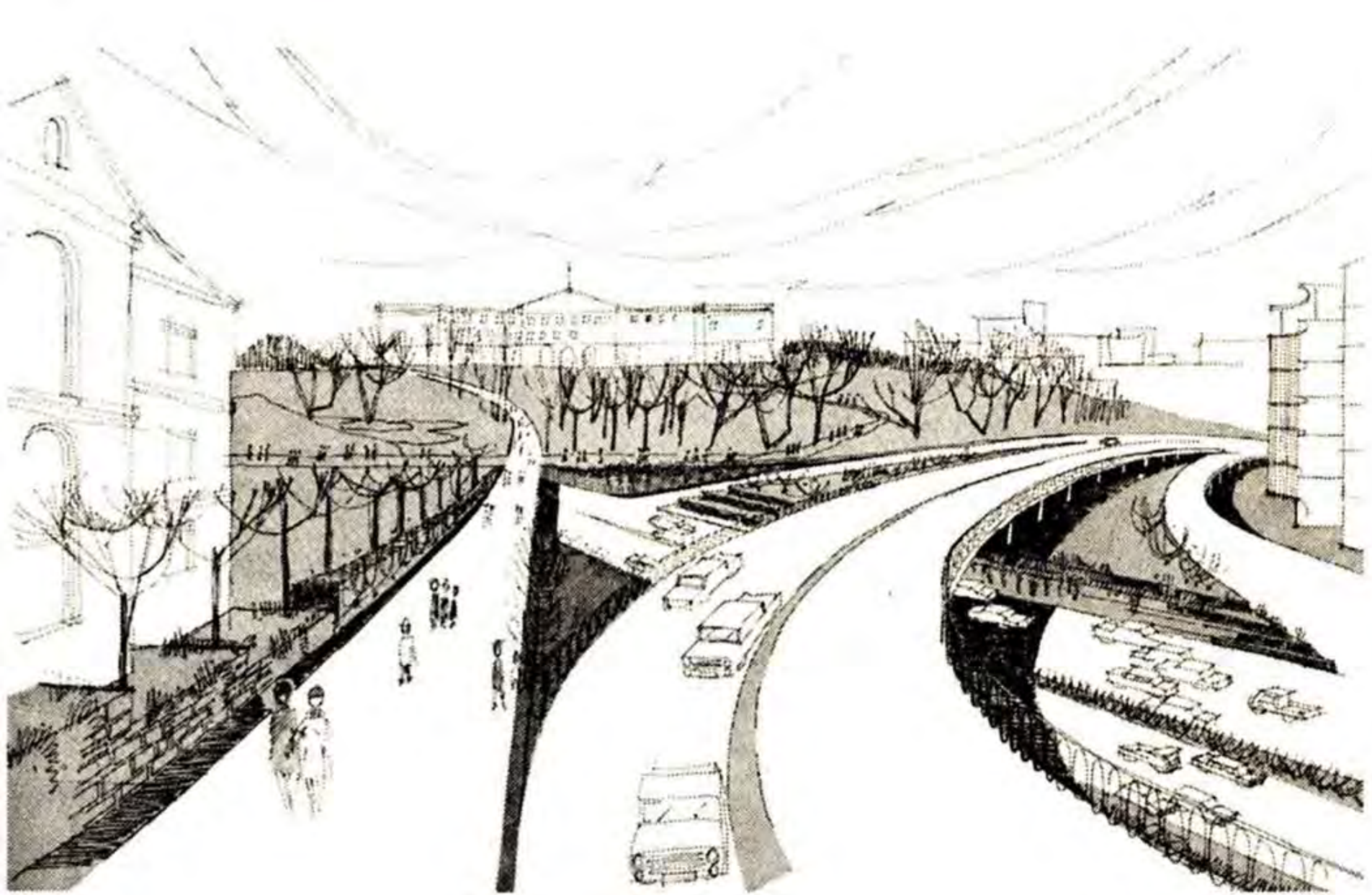

2

Bør den bymessige boligen
være trafikkalt tilgjengelig?

Lambertseter 1958

Transportanalysen for Oslo, 1965

Oppdal

ATOIL

en til 24

erbutikk

INGANG

ÅPEN
9-22

GRILLKROA

BUNNPLUS

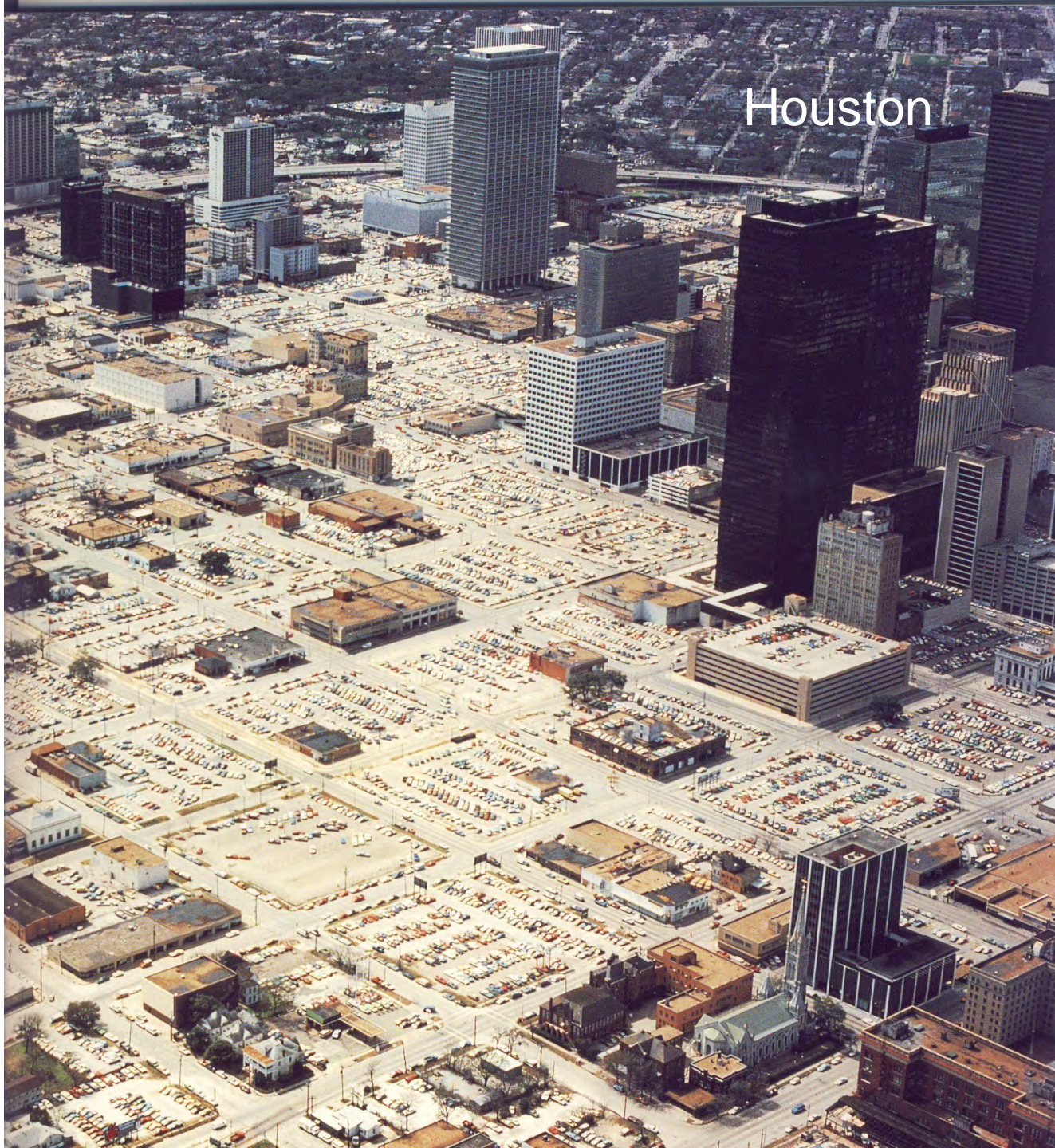
70 Sandnessjøen

E6 Trondheim

Oppdal st.

Houston

Statlig lokaliseringspolitikk: Sykehuset i Østfold

Økern senter

Bergen

BA

B E R G E N S A V I S E N

**SUPER-
SPISS PÅ
SEKS LA**

SPORT SIDE 42

Dobler passasjertallet på fire år

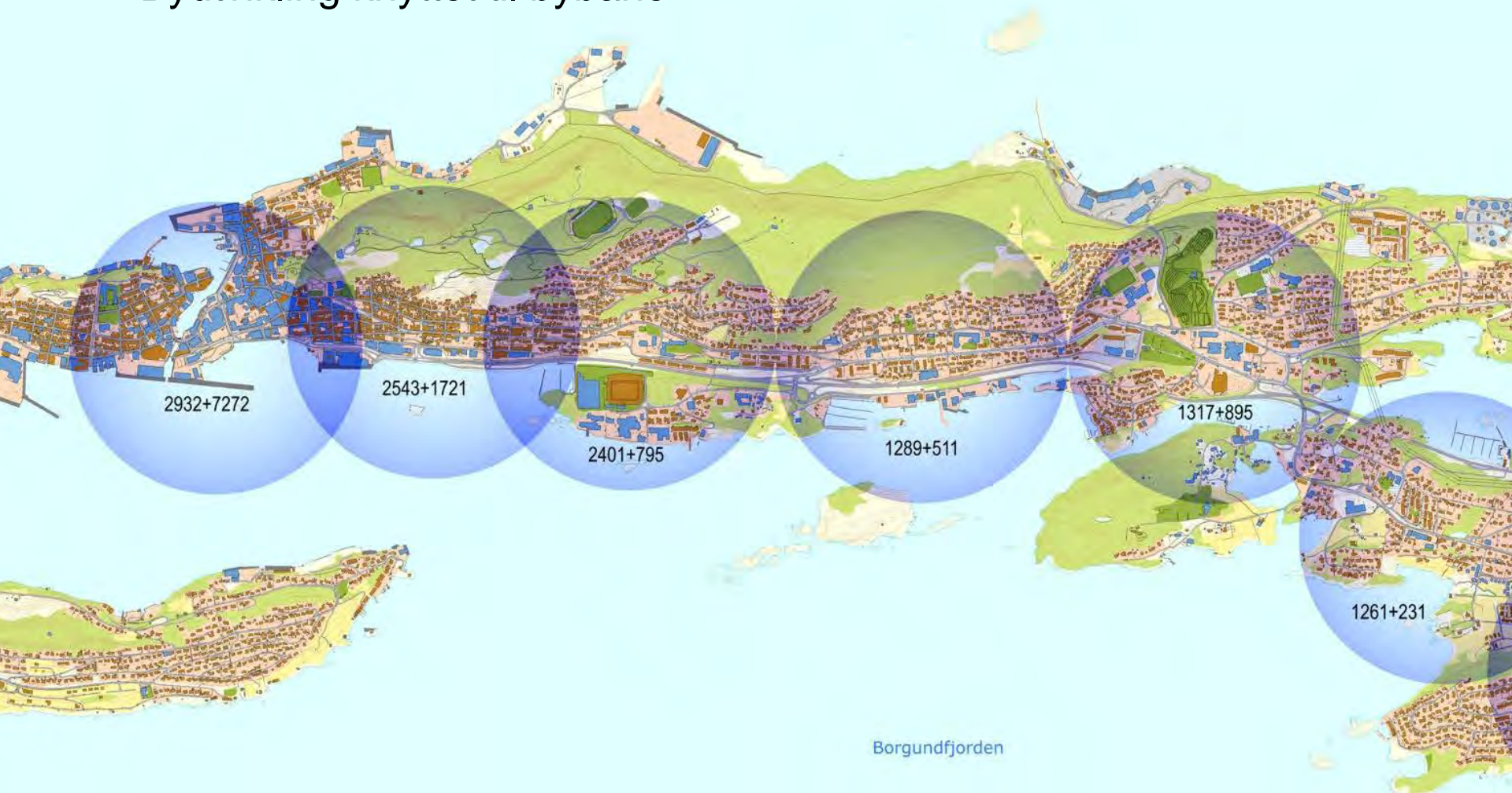
KNUSER ALLE SPÅ- DOMMER

NYNET SIDE 7

Ålesund

Byutvikling knyttet til bybane

3

Bør den bymessige boligen
inngå i en sosialt
kompleks sammenheng?

'Gated community'

Mer enn halvparten av byens
husstander består av én voksen –
eller en voksen og et barn

rs

venner
RESTAURANT & BAR

Munkhelt

Carlsberg
Light

DAGENS
RETT
99

4

Bør den bymessige boligen
ligge i en overskuelig fysisk struktur
med høy fysisk kvalitet?

Pilestredet Park

Tjuvholmen

Lillehammer

Bylivet foregår fra 0 – 3 meter over bakken

Oslo, Bjørvika

Dronning Eufemias gate

Parkveien 5

Dælenenggata 36

Steinkjer

Moss

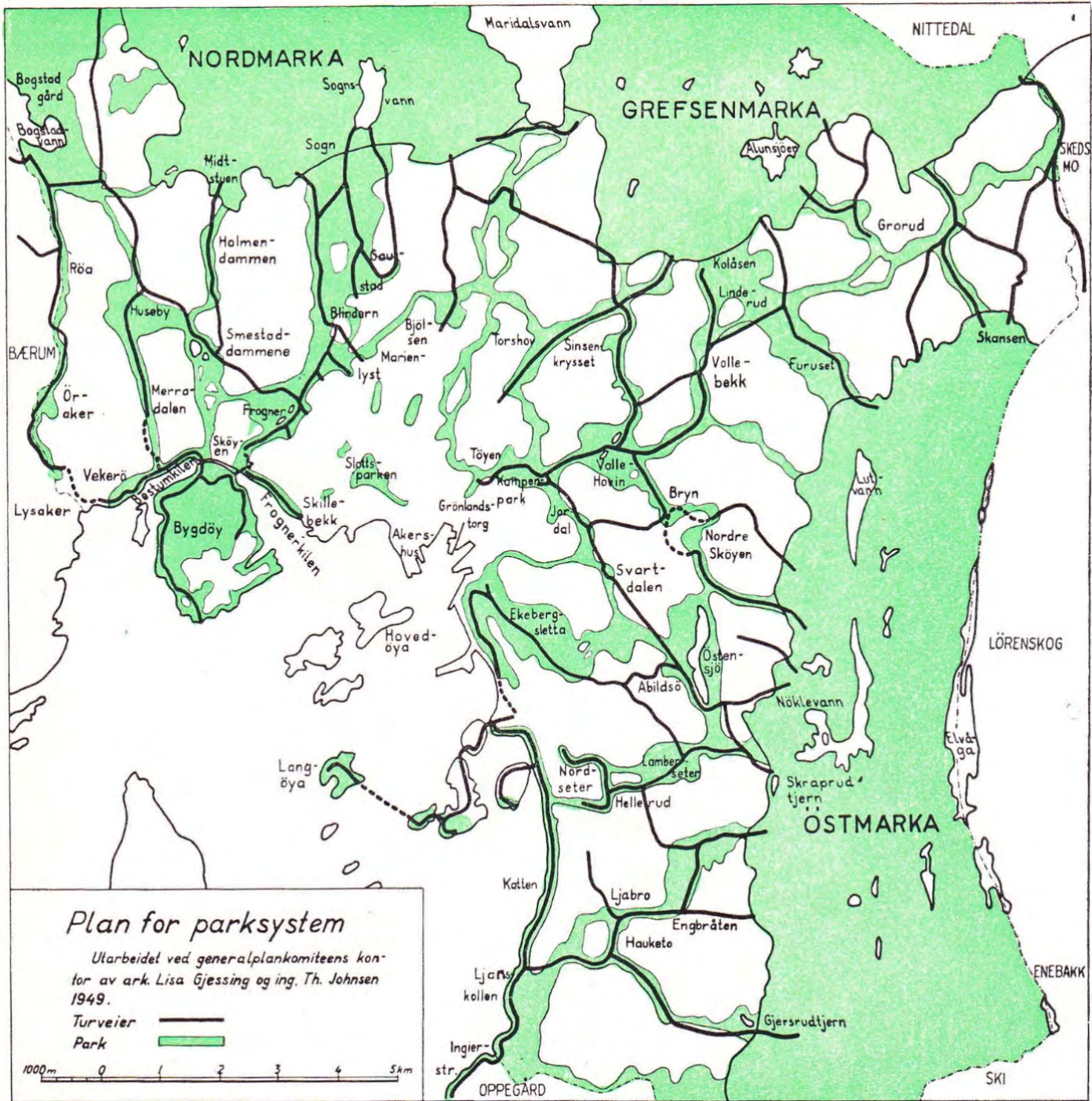

Bergen

Oslo, Sørenga

Plan for parksystem

Utarbeidet ved generalplankomiteens kontor av ark. Lisa Gjessing og ing. Th. Johnsen 1949.

Turveier ———
Park ■■■■■

Sørenga

Akerselva

Akerselva

Tilkoplingen til det offentlige rommet

Gjøvik

Bergen

22.6 - Oslo, Rockefeller Music Hall
Sanja Ilic & Balkanika
Brass Orkestra

22.6 - Oslo, Rockefeller Music Hall
Sanja Ilic & Balkanika
Brass Orkestra

Morudes
3927
YOGA MEDITASJON
OG DYP AVSPENNING

YOGA MEDITASJON
OG DYP AVSPENNING

VEGETARISK Matlagingskurs

Scere Gref
14. Juni kl. 20.30

VEGETARISK Matlagingskurs

Oslo sentrum

For å konkludere:

Hva betyr det å
bo bymessig?

Det må i hvert fall bety
det endelige oppgjøret
med soneplanleggingen

Det må i hvert fall bety
det endelige oppgjøret
med soneplanleggingen

Men den urbane koplingen
ligger ikke alltid i nabolaget

VITA

vitaskapen aktiv aktiv

TELEFON
prop. av telefonkios

Fashion & Style

Marked Grønland

Romsås

Romsås senter

Veitvet senter

Det urbane livet leves ikke
bare i og nær boligen,
men inngår i en storbysammenheng

KONTRASTÈ

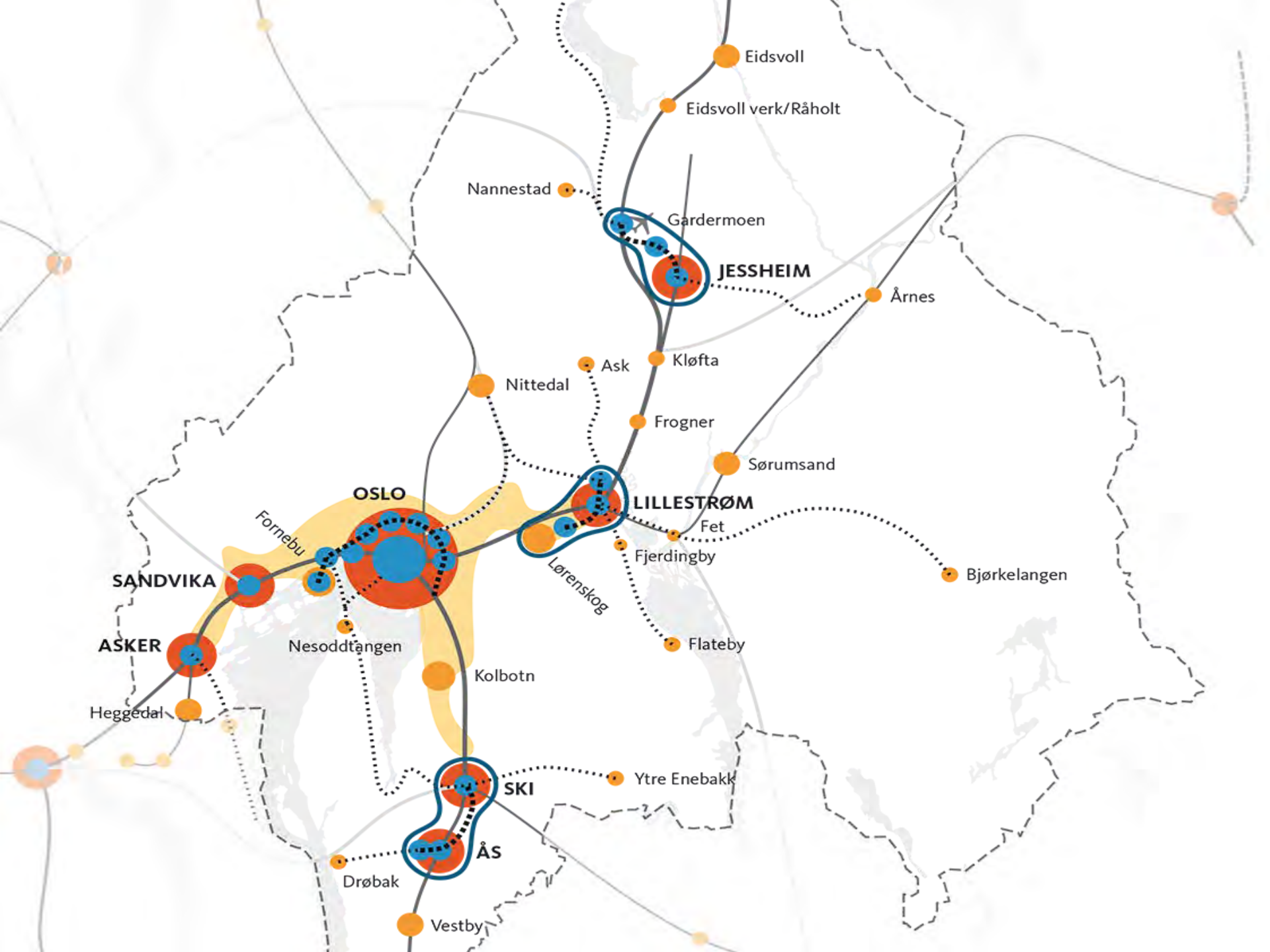
Kaffebrenneriet

Grünerløkka

- Planstrekning som inngår i IC-prosjektet
- Planstrekning som ikke inngår i IC-prosjektet, ferdigstilt eller under utbygging

An aerial satellite image of a forested landscape. A large, dark blue lake is visible on the left side. In the center, there is a town or village. A white circle highlights a specific location within the town, with the text 'slo' next to it. Below the town, the text 'Gjersrud Stensrud' is displayed in a large white font.

slo

Gjersrud Stensrud

Lillestrøm

Lillestrøm, Kjeller flyplass

Lillestrøm, Kulturkvartalet

Asker

Asker

Nå er det jo ikke gitt at et mål
for byens boligplanlegging
skal være å lage 'urbane boligområder'

Nå er det jo ikke gitt at et mål
for byens boligplanlegging
skal være å lage 'urbane boligområder'

Men er Hovinbyen bærekraftig?

Kan dette bli 'en by i byen',
en 'sammenhengende by',
slik Kommuneplanen og
Strategiplanen etterspør?

Hovinbyen

Aker sykehus

Vollebekk

Risløkka

Økern torg

Løren

Økern

Ulven

Hasle

Breivoll

Ensjø

Helsfyr

Oslo S

Bryn

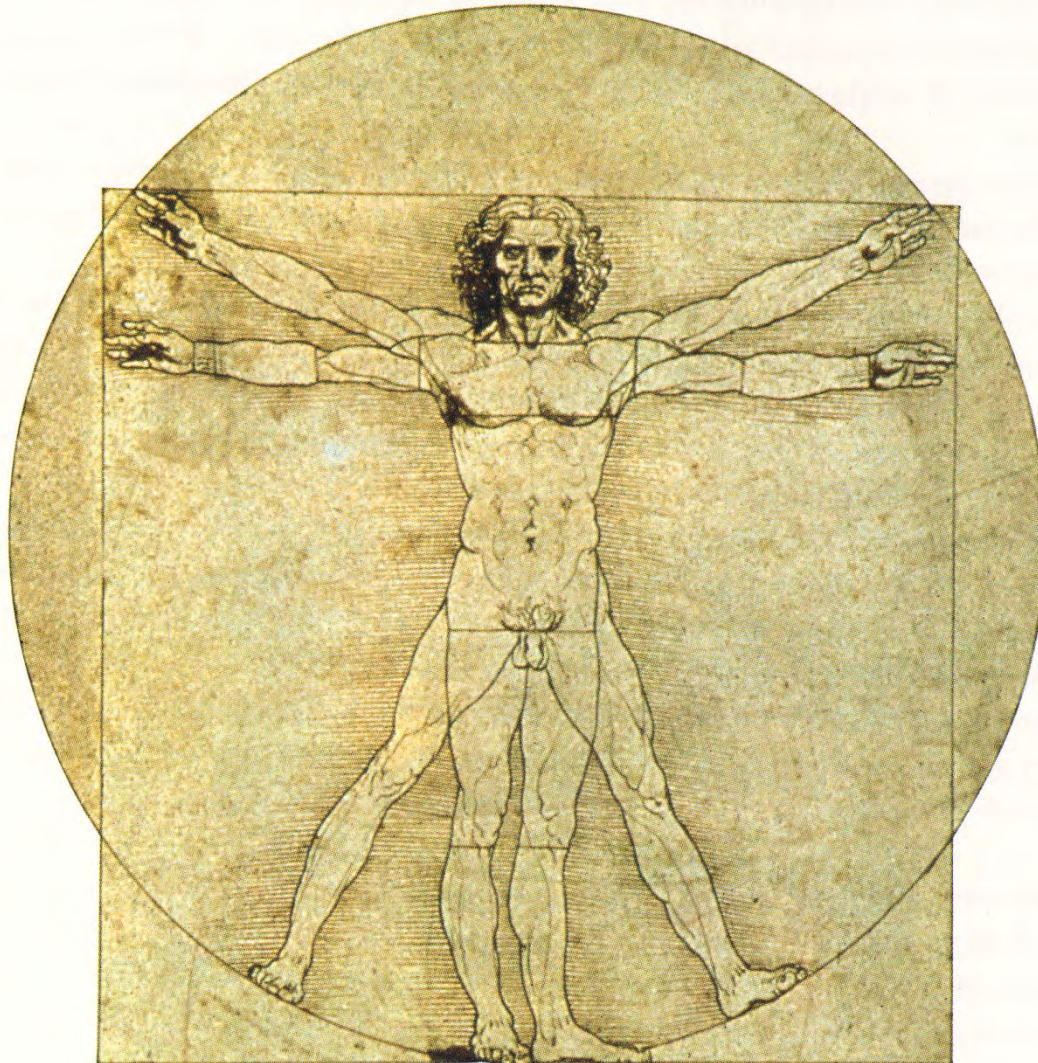

Er Hovinbyen en fiksjon?

VI HAR
FRITTGÅENDE
EGG
FRA HØNA

Slutt

Peter Butenschøn

